

[K. Helveg Petersen.]

hjælp til alle, der døjer under et eller andet handicap, hvad enten det drejer sig om ordblindhed, svagsynethed, hørevanskeligheder, ringe evner, psykiske vanskeligheder eller miljøvanskeligheder. Ikke mindst netop det sidste problem, som hr. Poul Dam også var inde på, melder sig med megen styrke: de psykiske vanskeligheder og de vanskeligheder, der knytter sig til de svage forudsætninger i hjemmene. Når det drejer sig om de børn, som vi får vanskeligt ved at få med på frivillighedens grundlag, må alle disse forudsætninger forstærkes. Vi må kunne tage individuelle hensyn i højere grad, vi må gennemføre en rådgivnings- og støttevirksomhed af forskellig karakter.

Det er rigtigt, at læreren er den, der først kommer på tale, men det er givet, at vi må have institutioner, personer, sagkyndige, eksperter, om man vil, som lærerne kan støtte sig til. Jeg tror, at skolen må kunne støtte sig til en pædagogisk-psykologisk rådgivningsvirksomhed af et større omfang, end vi kender det nu.

Her vil jeg gerne minde om, at der i Horsens i øjeblikket er et interessant forsøg i gang. Man har oprettet et kontor, hvortil der er knyttet et par skolepsykologer, et par klinisk-psykologiske rådgivere, socialrådgivere samt en tale- og hørekonsulent. Her kan klienter inden for alle uddannelsesinstitutioner søge råd og vejledning og også andre, som har brug derfor. Det er i hvert fald klart, at uden en omfattende støttevirksomhed baseret på udstrakt rådgivning af forskellig karakter, baseret på individuel behandling, baseret på støtte til de svage miljøer, støtte til hjemmene, kan man ikke løse problemerne. Og det er et meget stort sæt af vanskeligheder, der her melder sig, og som må angribes med megen kraft.

Jeg vil gerne til slut sige, at kan man på disse spørgsmål finde tilfredsstillende løsninger, så der kan skabes stærkere forudsætninger for, at vi kan nå frem til en uddannelsessituation afpasset efter de enkeltes behov, følgende den linje, som er indledt inden for folkeskolen og ført igennem med dygtighed og iver af folkeskolens lærere, ja, så er der, mener jeg, et grundlag, på hvilket man kan gennemføre en forlængelse af undervisningspligten. Hvor langt denne forlængelse skal

række, og hvornår pligten skal træde i kraft, er spørgsmål, man må diskutere. I mellemtiden må vi uophørligt arbejde på, at disse forudsætninger forstærkes; så skal det nok vise sig, at vi på den måde kan reducere spørgsmålet om forlængelse af pligten til et minimum, der i praksis ikke spiller nogen større rolle.

Inger-Lise Bech Hansen: Når man har stillet undervisningsministeren den forespørgsel, som er sat under debat her i dag, er det jo nok sket på grundlag af ønsket om at få belyst to problemer, det ene: hvilket krav vil udviklingen stille til borgerne inden for den fremtid, som vi nu mener vi kan overse? og det andet: hvordan skal vi indadtil og udadtil opbygge en skole, der sætter vore elever i stand til at opfylde disse krav?

Beskæftiger man sig med dansk skolelovgivnings historie, kan man ikke undgå at blive slået af sammenhængen mellem samfundets og skolens udvikling. Landboreformerne i 1780erne var jo en forudsætning for skoleloven af 1814, og denne kan vel egentlig siges at være en af de væsentlige forudsætninger for grundloven af 1849.

Et folkestyre kan ikke bringes til at fungere uden et vist mindstemål af almindelig oplysning, et forhold, vi jo alle kender, og som er tragisk aktuelt i mange af de nye stater i dag.

To af vore store foregangsmænd var grev Chr. Reventlow og hans bror Ludvig. De var sammen med andre fremsynede mænd medvirkende til, at oplysningen blev almindelig i Danmark. Det ældste om undervisningspligt, jeg har kunne opstøve, står anført i grev Chr. Reventlows eget skolereglement, som bygger på bestemmelsen i forordningen af 1739. Det går ud på, at børn er skolepligtige fra 5 års alderen, til de har nået skolens mål.

„Så alsidig var den pædagogiske bevægelse dengang“; skriver Joakim Larsen i 1914 i sin digre bog om skolelovene af 1814 og deres tilblivelse, „at der, bortset fra den grundtvigske skolebevægelse og tanken om kvindens anvendelse i skolen jævnsides manden, lige til nu“ — altså 1914 — „ikke er fremsat en eneste pædagogisk tanke hos os, som ikke har været fremme i oplysningstiden — og flere af dens krav til opdragelsen